

SCI-CONF.COM.UA

SCIENCE IN THE MODERN WORLD: INNOVATIONS AND CHALLENGES

**PROCEEDINGS OF V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 23-25, 2025**

**TORONTO
2025**

SCIENCE IN THE MODERN WORLD: INNOVATIONS AND CHALLENGES

Proceedings of V International Scientific and Practical Conference

Toronto, Canada

23-25 January 2025

Toronto, Canada

2025

UDC 001.1

The 5th International scientific and practical conference “Science in the modern world: innovations and challenges” (January 23-25, 2025) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2025. 624 p.

ISBN 978-1-4879-3790-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science in the modern world: innovations and challenges. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Toronto, Canada. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-in-the-modern-world-innovations-and-challenges-23-25-01-2025-toronto-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: toronto@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 Perfect Publishing ®

©2025 Authors of the articles

ПРАВОВІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ

Шиделко Анна Володимирівна

к. соц. н., доцент,
доцент кафедри загальної та соціальної психології,
Навчально-науковий інститут управління, психології та безпеки,
Львівський державний університет внутрішніх справ

Мацьків Софія Богданівна

здобувачка вищої освіти 2 курсу, спеціальності 081 «Право»
Навчально-науковий інститут права та правоохоронної діяльності
Львівський державний університет внутрішніх справ

Анотація. У статті розглянуто правові аспекти соціального захисту молоді в Україні в умовах сучасних викликів, пов'язаних із війною, що триває з 2014 року. Проаналізовано чинне законодавство та програми, спрямовані на підтримку молоді, зокрема внутрішньо переміщених осіб, та осіб, постраждалих від конфлікту. Визначено основні проблеми та прогалини в системі соціального захисту молоді, а також запропоновано рекомендації щодо їх подолання з метою підвищення ефективності державної політики в цій сфері.

Ключові слова: соціальний захист молоді, правові аспекти, війна в Україні, внутрішньо переміщені особи, міжнародні стандарти, державна політика, соціальні програми.

Актуальність дослідження означеної теми ґрунтується на тому, що соціальні проблеми молоді займають центральне місце в сучасних наукових розвідках, оскільки молодь є важливою частиною суспільства, від якої залежить його майбутнє. Молоде покоління часто стикається з проблемами, що впливають на їхню соціальну адаптацію, економічний добробут та психологічний стан. Серед основних викликів – безробіття, соціальна нерівність, недостатній доступ до якісної освіти та медичних послуг. тощо.

В умовах війни, як це відбувається в Україні, ці проблеми ще більше загострюються, що вимагає особливої уваги з боку держави та міжнародних організацій. Соціальні проблеми молоді є не лише питанням національного значення, але й міжнародним, оскільки стабільність і прогрес кожної держави залежать від успішної інтеграції молоді в суспільне життя. Сучасні виклики, такі як війна, глобалізація, економічні кризи, створюють додаткові перешкоди для розвитку молодого покоління, що впливає на їхню соціальну адаптацію та можливості на майбутнє.

Передусім висвітliamo міжнародні стандарти щодо молоді. міжнародна спільнота приділяє значну увагу захисту прав молоді та забезпеченню її соціальних гарантій. Одним із головних міжнародних документів є Конвенція про права дитини, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1989 році, яка захищає права дітей та молоді на освіту, медичну допомогу, працю, соціальну захищеність. Важливими також є Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.), який гарантує рівний доступ молоді до освіти, працевлаштування та соціальних послуг.

На міжнародному рівні також працюють спеціалізовані організації, такі як ЮНІСЕФ (Дитячий фонд ООН), які розробляють і впроваджують програми соціальної підтримки молоді. Зокрема, ЮНІСЕФ активно працює над питаннями захисту дітей і молоді в зонах конфліктів, забезпечення доступу до освіти та медичних послуг.

У 2015 р. ООН прийняла Цілі сталого розвитку (ЦСР), що включають спеціальні заходи для підтримки молоді, зокрема у сфері освіти, здоров'я, працевлаштування та соціальної інтеграції. ЦСР підкреслюють важливість залучення молоді до процесу прийняття рішень на національному та міжнародному рівнях.

Водночас на рівні міжнародного права існує кілька ключових актів, спрямованих на захист молоді та забезпечення її прав. Серед них, зокрема:

1. Європейська соціальна хартія (1961 р., переглянута у 1996 р.) – основоположний документ, який регулює соціальні права молоді в країнах

Європи. Вона включає положення про право на працю, соціальний захист, медичне обслуговування та освіту [1].

2. Конвенція МОП про мінімальний вік для прийому на роботу (№ 138, 1973 р.) – встановлює мінімальний вік для прийняття на роботу і захищає молодь від експлуатації [2].

3. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979 р.) – забезпечує рівні права жінок та дівчат, включаючи право на освіту, працю та соціальну захищеність [3].

4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966 р.) – гарантує основні громадянські і політичні права молоді, включаючи свободу слова, асоціацій, мирних зборів та участі у політичному житті [4].

Означені акти регулюють основні права молоді на міжнародному рівні, визначаючи обов'язки держав у забезпеченні соціальної справедливості, рівних можливостей та захисту від дискримінації.

Далі розглянемо українські реалії соціальних проблем молоді під час війни. Війна в Україні, що триває з 2014 р. та перейшла у повномасштабну фазу у 2022 р., має значний вплив на соціальне становище молоді. Згідно з дослідженням, проведеним аналітичним центром Cedos та дослідницькою агенцією Info Sapiens, молоді люди стикаються з численними викликами, зокрема:

- *економічні труднощі*, де значна частина молоді повідомляє про зниження доходів та проблеми з працевлаштуванням. Наприклад, 36% респондентів зазначили зниження доходу, а 19% стурбовані неможливістю працевлаштування або втратою актуальності професії [5];
- *психологічний тиск*, бо війна викликає емоційний стрес, тривогу та депресію серед молоді, то й відповідно – зростає стурбованість фізичною безпекою, а також проблемами зі здоров'ям;
- *освітні переешкоди*, усі спостерігають, як війна руйнує освітні заклади та систему освіти, викликаючи труднощі з доступом до навчальних матеріалів та онлайн-освіти;

- *міграційні настрої*, розуміємо, що частина молодих людей виїхала, а інша розглядає можливість виїзду за кордон у пошуках кращих умов навчання, життя та роботи.

Виокремлені й наведені фактори негативно впливають на соціальне становище молоді в Україні, підкреслюючи необхідність комплексної підтримки та розробки ефективних політик для подолання наслідків війни.

Зауважимо, що зважаючи на історичні події й враховуючи сучасні виклики, український уряд впроваджує низку законодавчих ініціатив, спрямованих на розв'язання соціальних проблем молоді. Серед таких ініціатив:

1. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» – передбачає створення програм з працевлаштування та професійної підготовки молоді, особливо для тих, хто постраждав від війни [6].

2. Національна молодіжна стратегія до 2030 року – стратегічний документ, який визначає основні напрямки державної політики щодо молоді, зокрема у сфері освіти, праці, охорони здоров'я та соціального захисту [7].

3. Програма «Молодь України» – комплекс державних заходів, спрямованих на підтримку молодіжних ініціатив, розвиток волонтерства, стимулювання підприємництва серед молоді, зокрема через надання грантів та інших фінансових інструментів [8].

4. Постанова «Про затвердження Державної програми підтримки молодіжного підприємництва на 2002-2005 роки» – спрямована на стимулювання економічної активності молоді через надання пільгових кредитів, грантів та підтримку стартапів [9].

Наведені законодавчі ініціативи покликані не лише розв'язувати поточні проблеми, але й створити довгострокову стратегію соціальної адаптації молоді. Однак, не всі ці заходи мають належне фінансування, а їх реалізація інколи стикається з бюрократичними перепонами щодо своєї реалізації, а також низкою серйозних викликів, які ускладнюють ефективне розв'язання соціальних проблем.

Передусім, це *недостатнє фінансування* – однією з основних проблем є

відсутність достатнього фінансування державних програм підтримки молоді. Багато ініціатив залишаються на папері через обмежені ресурси, що виділяються з бюджету, особливо під час війни. *Бюрократичні перешкоди* – процес отримання державної допомоги чи участі у програмах соціальної підтримки часто ускладнюється бюрократичними процедурами. Молоді люди постають перед труднощами при оформленні документів, поданні заявок на гранти або отриманні пільгових кредитів. *Обмеженість у доступі до інформації* – значна кількість молоді не має достатньої інформації про можливості, які надає держава. Відсутність ефективної комунікації між державними структурами та молоддю призводить до того, що багато програм залишаються недосяжними для тих, хто їх потребує. *Військові дії та переселення* – війна в Україні створила додаткові виклики для молоді, особливо для внутрішньо переміщених осіб. Молоді люди, які були змушені залишити свої домівки, часто стикаються з проблемами адаптації на новому місці, відсутністю житла, а також доступу до освітніх та соціальних програм. *Психологічна допомога* – ще одним викликом є недостатній рівень психологічної підтримки для молоді, особливо для тих, хто зазнав втрат через війну або став свідком воєнних дій.

Для покращення соціального становища молоді в Україні, пропонуємо вжити низку заходів, які б дозволили ефективніше розв'язувати наявні проблеми:

1. Збільшення фінансування програм підтримки молоді – одним із першочергових кроків має стати збільшення фінансування державних та регіональних програм підтримки молоді. Це дозволить розширити коло тих, хто може скористатися допомогою, і зробить програми більш ефективними.

2. Спрощення бюрократичних процедур – необхідно переглянути чинні процедури отримання державної допомоги, грантів, пільгових кредитів тощо. Спрощення бюрократичних вимог дозволить більшій кількості молодих людей швидше отримати необхідну підтримку.

3. Покращення комунікації між державними органами та молоддю –

важливим кроком є створення ефективної системи інформування молоді про можливості, які надає держава. Це може бути досягнуто через активне використання соціальних мереж, мобільних додатків, спеціальних інформаційних центрів для молоді.

4. Розширення доступу до психологічної допомоги – необхідно широко інформувати про мережу центрів психологічної допомоги для молоді, які надають комплексні послуги з реабілітації після пережитих травм, спричинених війною. Також варто рекламувати розроблені програми підтримки молодих волонтерів та військових, які повертаються з фронту.

5. Розвиток молодіжного підприємництва – одним із перспективних напрямів є підтримка підприємницької активності серед молоді. Надання пільгових кредитів, грантів на стартапи та підтримка інноваційних проєктів, які дозволять молодим людям реалізувати свій потенціал та внести свою лепту у розвиток економіки країни.

Підсумовуючи означене, зазначимо, що соціальні проблеми молоді в Україні, особливо в умовах війни, залишаються гострими і вимагають вирішення. Військові дії поглиблюють труднощі, з якими стикається молоде покоління: безробіття, відсутність доступу до освіти, соціальних послуг та психологічної підтримки. Державні законодавчі ініціативи спрямовані на розв'язання цих проблем, проте реалізація багатьох програм ускладнюється фінансовими та бюрократичними перешкодами.

Для забезпечення ефективної підтримки молоді необхідно не лише посилити фінансування програм, але й створити умови для їх доступності та простоти використання. Покращення комунікації між державою і молоддю, спрощення процедур отримання допомоги, а також надання психологічної підтримки є ключовими кроками на шляху до розв'язання проблем молодого покоління.

Майбутнє України залежить від успішної інтеграції молоді в суспільне та економічне життя країни, і саме тому держава повинна вживати рішучих заходів для створення умов, що дозволять молодим людям реалізувати свій

потенціал та зробити свій внесок у відбудову і розвиток країни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Європейська соціальна хартія. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062.
2. Конвенція про мінімальний вік для прийому на роботу № 138. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_054#Text.
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
5. Вплив війни на молодь України. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Molodizhna_polityka/2023/Socdoslidjenja/%D0%92%D0%BF%D0%B%D0%B8%D0%B2%20%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%8C%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.2023.pdf?utm_source=chatgpt.com.
6. Закон України «Про основні засади молодіжної політики». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>.
7. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>.
8. Державна цільова соціальна програма «Молодь України». URL: <https://mms.gov.ua/molodizhna-politika/realizaciya-derzhavnih-program-u-sferi-molodi/derzhavna-cilova-socialna-programa-molod-ukrayini>.
9. Про затвердження Державної програми підтримки молодіжного підприємництва на 2002-2005 роки. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/kp020536?ed=2002_04_12.